

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 6, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 706 63 335, el. p. dokumentai@stt.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188659948

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo
ministerijai

2021-11- Nr.

El. p. post@socmin.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

El. p. LRVkanceliarija@lrv.lt

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBOS ĮSTATYMO 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO PROJEKTO

Susipažinę su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktu Lietuvos Respublikos Vyriausybei (toliau – LRV) teikimu dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) įstatymo Nr. VIII-1649 (toliau – STTĮ) 17 straipsnio pakeitimo projekto (Reg. Nr. 21-30281(2), toliau – Projektas) ir 2021-11-11 įregistruotu LRV nutarimo projektu (Reg. Nr. 21-27600(3), toliau – Nutarimas), bei įvertinę, jog nebuvo atsižvelgta į 2021-09-29 STT raštu Nr. 4-01-7247 dėl to teiktas pastabas, papildomai nurodome, jog STT su pateiktu Projektu nesutinka žemiau išvardintų motyvų pagrindu.

Šiuo metu galiojančio STTĮ 11 straipsnio 2 dalyje numatyta, jog STT pareigūnų statusą reglamentuoja STTĮ, o kiti teisės aktai gali būti taikomi tiek, kiek jų statuso ir socialinių garantijų nereglamentuoja STTĮ. Kitaip tariant, STT pareigūnams Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – DK) normos gali būti taikomos subsidiariai, t. y. ta apimtimi, kai konkretaus klausimo nereglamentuoja specialusis įstatymas, reguliuojantis STT pareigūnų veiklą, - STTĮ.

Projektu siūloma papildyti STTĮ 17 straipsnį 5 dalimi, numatant, jog pareigūnas turi teisę būti informuotas apie darbo sąlygas pagal DK 44 straipsnio (išskyrus 44 straipsnio 1 dalies 3, 6 ir 8 punktus) ir 107 straipsnio, STTĮ 40–44 straipsnių nuostatas, išbandymo termino trukmę ir sąlygas, numatomą tarnybos pabaigą. Projektu teikiamas pasiūlymas kildinamas iš 2019-06-20 Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/1152 dėl skaidrių ir nuspėjamų darbo sąlygų Europos Sąjungoje (toliau – Direktyva) nuostatų įgyvendinimo nacionalinėje teisėje.

STT nuomone, Projektu siūlomi pakeitimai teikiami neįvertinus specifinio teisės saugos institucijų (įskaitant, bet neapsiribojant STT) ir jų pareigūnų statuso. STTĮ keliami specifiniai reikalavimai asmenims, siekiantiems tapti, ir esamiems pareigūnams. Pareigūnų darbo funkcijas, sąlygas, ir kitas aplinkybes (tarnybos pradžios, pabaigos, vietos, atostogų trukmę) reglamentuoja STTĮ bei jį įgyvendinantieji teisės aktai (įvertinus konkrečią pareigybę, į kurią kandidatuojama), o ta apimtimi, kiek jie nereglamentuoja – gali būti taikomos bendrosios DK normos. Projektu siūlomais pakeitimais galiojantis teisinis reguliavimas išsikreiptų, suteikiant DK normoms prioritetą specialiųjų STTĮ normų atžvilgiu. STT neneigia nei Direktyvoje, nei DK 44 straipsnyje

(išskyrus 44 straipsnio 1 dalies 3, 6 ir 8 punktus) nustatytos prievolės teikti asmeniui informaciją apie darbo sąlygas, tačiau STT, veikdama ir savo, kaip darbdavio, funkcijas įgyvendindama STTĮ pagrindu, vadovaujasi visų pirma STTĮ nuostatomis, įvertindama kiekvieną konkretų atvejį pagal institucijos veiklos specifiką. STT, kaip specifinis viešojo administravimo subjektas ir darbdavys, atrenka tik pačius tinkamiausius asmenis į tarnybą pagal konkrečiai numatomą jų darbo poziciją ir sąlygas, maksimaliai bendradarbiauja su asmenimis nuo pat jų kreipimosi dėl įsidarbinimo į tarnybą iki tarnybos pradžios, o taip pat nepertraukiamai ir tarnybos metu. Netinkamas darbo sąlygų, funkcijų asmeniui (ne)išaiškinimas trukdytų tinkamam visos tarnybos funkcijų įgyvendinimui.

Projektu siūlomi pakeitimai, susiję su informavimu apie darbo sąlygas pagal DK 107 straipsnį, yra pertekliniai, teikiami neatsižvelgus ir neįvertinus STT pareigūnų ypatingų ir specifinių skyrimų į komandiruotes, kurių tvarką numato STTĮ ir jį įgyvendinantys teisės aktai. Siūlomu Projektu DK 107 straipsnio nuostatos taptų specialiosiomis STTĮ 10 straipsnio 4 dalies, 64 straipsnio 1 dalies 2 punkto atžvilgiu.

STT vertinimu, minėti Projektu siūlomi pakeitimai dėl asmenų informavimo apie darbo sąlygas pagal DK 44 straipsnio (išskyrus 44 straipsnio 1 dalies 3, 6 ir 8 punktus) ir 107 straipsnio nuostatas yra nereikalingi, nes tai pagal šiuo metu galiojantį reglamentavimą pilnai apima STTĮ 11 straipsnio 2 dalis, taip pat kitos STTĮ normos bei faktinis atrankos į tarnybą STT proceso vykdymas.

Iš teikimo matyti, jog Projektu taip pat siūlomas (STT, atsakydama raštu Nr. 4-01-7247 teikė pastabas tik dėl pakeitimų, susijusių su DK 44 ir 107 straipsnių perkėlimu į STTĮ) STTĮ 17 straipsnio 5 dalies papildymas, numatant, jog pareigūnas turi teisę būti informuotas apie STTĮ 40–44 straipsnių nuostatas, išbandymo termino trukmę ir sąlygas, numatomą tarnybos pabaigą. Projekto siūlymas asmenis privalomai supažindinti su STTĮ 40–44 straipsnių nuostatomis, taip pat sąlygomis apie išbandymo termino trukmę, tarnybos pabaigą yra perteklinis ir netikslingas, nes dar iki atrankos į STT pradžios, asmuo turi pareigą susipažinti su STTĮ visa apimtimi, kur detalai numatyti reikalavimai asmenims, skiriamiems į tarnybą (STTĮ 17 straipsnis), skyrimo į tarnybą tvarka ir išbandymo laikotarpis (STTĮ 19, 20 straipsniai), nušalinimo nuo tarnybos bei atleidimo sąlygos (39–44 straipsniai). STTĮ, kaip vieno iš pagrindinių teisės aktų, privalomų susipažinti kandidatuojančiam asmeniui į tarnybą, nuostatų žinojimas vertinamas per pradinį pretendento į STT atrankos pokalbį. Išsamus asmens susipažinimas su STTĮ yra svarbus ir pačiam asmeniui sprendžiant dėl įsidarbinimo tarnyboje prasmės ir tikslingumo.

Direktyvos 1 straipsnio 6 dalyje numatyta, jog valstybės narės, remdamosi objektyviomis priežastimis, gali numatyti, kad III skyriuje įtvirtintos nuostatos netaikomos valstybės tarnautojams, viešosios skubios pagalbos tarnyboms, ginkluotosioms pajėgoms, policijos institucijoms, teisėjams, prokurorams, tyrėjams arba kitoms teisėsaugos tarnyboms. Direktyvos III skyriuje numatytos išimties apimtų būtinuosius reikalavimus, susijusius su darbo sąlygomis: bandomojo laikotarpio trukmė; darbas keliems darbdaviams; minimalus darbo nuspėjamumas; papildomos priemonės, taikomos darbo pagal poreikį sutartims; perėjimas prie kitos darbo formos; privalomas mokymas; kolektyvinės sutartys.

Kaip minėta, Projektu siūlomi STTĮ pakeitimai numatyti įgyvendinti papildant STTĮ 17 straipsnį 5 dalimi. STTĮ 17 straipsnio nuostatos numato reikalavimus naujiems asmenims, skiriamiems į tarnybą: išsilavinimo, amžiaus, nepriekaištingos reputacijos ir kt. Tuo tarpu Projektu siūloma nuostata susijusi su teise pareigūnui sužinoti ir darbdavio pareiga informuoti pareigūną pranešimu apie darbo sąlygas, komandiruočių skyrimo tvarką, atleidimo iš tarnybos tvarką ir kt. Todėl Projektu siūlomam STTĮ pakeitimui/papildymui blanketine norma į DK STTĮ

17 straipsnio papildymas 5 dalimi netinkamas. Tuo atveju, jeigu kompetentingos institucijos spęstų dėl būtinybės įgyvendinant Direktyvą papildyti STTĮ, STT vertinimu, tai būtų galima padaryti papildant STTĮ 11 straipsnį.

Direktoriaus pavaduotojas

Egidijus Radzevičius

Goda Kuznecovaitė, tel. 8 663 14 029, el. p. goda.kuznecovaite@stt.lt